ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.02.29 № 07/554

танай ____________-ны № ______________-т

ХҮҮХЭД, ГЭР БҮЛИЙН ХӨГЖИЛ, ХАМГААЛЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ш.ЧИНБАТ ТАНАА

Аудитын тайлан хүргүүлэх тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу төсвийн шууд захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан, гэрчилгээг хүргүүлж байна.

Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг арилгах арга хэмжээний төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д "*Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ*" гэж заасны дагуу Үндэсний аудитын газарт ирүүлж, биелэлтийг ханган ажиллахыг зөвлөж байна.

Аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, хүргүүлсэн албан шаардлага, өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь биелүүлээгүй бол Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1-д "*Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно*", 42.2-т "*Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан, энэ хуулийн 20.5-д заасан төлөвлөгөөг ирүүлээгүй нь тухайн албан хаагчийг ажлаас халах сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно*" гэж тус тус заасныг анхаарч ажиллана уу.

Хавсралт 26 хуудастай.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ

Z:\Yawsan_Bichig\2024\0229 SNAG-8 Docx

0001050955

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.02.23 № 07/332

танай ____________-ны № ____________-т

ХҮҮХЭД, ГЭР БҮЛИЙН ХӨГЖИЛ, ХАМГААЛЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ш.ЧИНБАТ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн дараах залруулагдаагүй алдаа, зөрчил тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн, толилуулга, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна. Үүнд:

- Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа босго үнийг баримтлалгүй 126,250.0 мянган төгрөгийн нэг төрлийн бараа, ажил үйлчилгээг шууд худалдан авах гэрээ байгуулж, худалдан авсан;
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчин 95,289.2 мянган төгрөгийн удирдах ажилтны хурал, зөвлөгөөн зохион байгуулж, хэрэгцээгүй бараа материал нөөцөлсөн;
- Бараа материалын 97,098.0 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын гүйлгээг бүртгэлд тусгаж, тайлагнаагүй;
- Батлагдсан төсвөөс 111,244.5 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан;
- Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй, нотлох баримтын шаардлага хангахгүй 165,190.8 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг бүртгэлд тусгасан;

- Өмнөх аудитаар хүргүүлсэн албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй, 85,020.6 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргасан

зэрэг зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5.1, 16.5.5, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 5.1.4, 12 дугаар зүйлийн 12.1, 12.2, 12.2.1, 13 дугаар зүйлийн 13.7, 19 дүгээр зүйлийн 19.1, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, 8.5, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийг 4.1.3, 4.1.6, 15 дугаар зүйлийн 15.1.4, 15.1.6, 15.2.3, Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоол "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 2.2, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 6 дугаар зүйлд "Төрийн өмчийн эд хөрөнгийг акталж, данснаас хасах" заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөрөөс Монгол Улсад 2023-2027 онд хэрэгжүүлэх "Тогтвортой хөгжлийн хамтын ажиллагааны хүрээ" баримт бичгийн дагуу Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газарт Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хүүхдийн сангаас 345,246.1 мянган төгрөг, Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөрийн хүрээнд 51,750.3 мянган төгрөг нийт 396,996.4 мянган төгрөгийн дэмжлэг үзүүлэн ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Агентлагийн батлагдсан бүтэц, орон тоонд багтаагүй Сургалт, судалгаа мэдээллийн төв нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Засгийн газрын 2017 оны 231 дүгээр тогтоол, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны А/164 дүгээр тушаалын хүрээнд шинээр байгуулсан бие даасан төрийн үйлчилгээний төсвийн байгууллага боловч дээд шатны захирагчаас төсвийн шууд захирагчийн төсвийн хуваарийг тусад нь батлаагүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд 4 хөтөлбөр, 6 зорилт, 56 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаснаас гүйцэтгэлээр 21 арга хэмжээг 70.0 хувь, 26 арга хэмжээг 50.0 хувь, 9 арга хэмжээг 30.0 хувь буюу нийт дүнгээр 56.0 хувиар үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ

АТА9693 9006105
9823329..

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 299/А0171139 Улаанбаатар хот
СНАГ-2024/175/НА-СТ/А-ТМ213

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй, нотлох баримтын шаардлага хангаагүй 94,471,200.00 /ерэн дөрвөн сая дөрвөн зуун далан нэгэн мянга хоёр зуун/ төгрөг, онгоцны тийз, ажлын тайлан, гэрээ дүгнэсэн актгүй 70,716,700.00 /далан сая долоон зуун арван зургаан мянга долоон зуун/ төгрөг, нийт 165,190,800.00 /нэг зуун жаран таван сая нэг зуун ерэн мянга найман зуун/ төгрөгийн ажил гүйлгээг бүртгэлд тусгасан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д *"санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;"*, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д *"төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;"*, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д *"Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно."* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д *"Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө"*, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.1-т *"нягтлан бодох бүртгэлийг холбогдох стандарт, хууль тогтоомжийн дагуу зохих ёсоор хөтөлж, баталгаажуулаагүй;"* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу ажил гүйлгээг хүлээн зөвшөөрсөн зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/, Ерөнхий нягтлан бодогч /С.Одонтунгалаг/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР Б.АРИУНЖАРГАЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 257/А0171139 Улаанбаатар хот
СНАГ-2024/95/ЯА-СТА-ЛПШЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газар 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд байгууллагын нийт 49 албан хаагчаас 41 албан хаагчид 82 удаа 16,954,587.61 /арван зургаан сая есөн зуун тавин дөрвөн мянган таван зуун наян долоон/ төгрөгийн цалинтай чөлөө олгож, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т *"үнэн зөв байх"*, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-т *"санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;"* 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийг 4.1.3-т *"үр ашигтай байх"*, 4.1.6-д *"сахилга баттай байх"*, 4.1.9-д *"хариуцлагатай байх"* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д *"Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө"*, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.3-т *"цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон;"* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Байгууллагын албан хаагчдад нийтлэг цалинтай чөлөө олгож, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/, Ерөнхий нягтлан бодогч /С.Одонтунгалаг/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР Б.АРИУНЖАРГАЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 258/А0171139 Улаанбаатар хот
СНАГ-2024/75/НА-СТА-ТШ43

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Албан хаагчдын 2023 оны 3, 4 дүгээр улирлын ажлын гүйцэтгэл, үр дүнгийн урамшууллыг олгохдоо сарын үндсэн цалингийн 100.0 хувиар тооцон 14 албан хаагчид 18,883,640.00 /арван найман сая найман зуун наян гурван мянга зургаан зуун дөчин/ төгрөг, сахилгын шийтгэлтэй ажилтанд 496,679.40 /дөрвөн зуун ерэн зургаан мянга зургаан зуун далан ес/ төгрөг, нийт 19,380,319.40 /арван есөн сая гурван зуун наян мянга гурван зуун арван есөн/ төгрөгийн шагнал урамшууллыг олгож, 988,940.00 /есөн зуун наян найман мянга есөн зуун дөчин/ төгрөгийг илүү олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д *"санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;"*, 16 дугаар зүйлийн 16.5.4-т "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, 16.5.7-д *"байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах"*, Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 2.2-т *"Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 40 хувиас хэтрэхгүй байна."* Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолоор баталсан *Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журмын 2.7.Хууль тогтоомжийн дагуу сахилгын шийтгэл хүлээсэн төрийн албан хаагчийн сахилгын шийтгэлгүйд тооцогдох хугацаа дуусаагүй бол тухайн төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгохгүй.*Төрийн албаны зөвлөлийн даргын 2019 оны 36/32 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан "төрийн жинхэнэ албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах, түүнд гомдол гаргах журам"-ын *3.1-д "Сахилгын шийтгэл ногдуулсан өдрөөс хойш нэг жилийн хугацаанд дахин зөрчил гаргаагүй бол сахилгын шийтгэлгүйд тооцно."* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.3-т *"цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон;"* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 259/А0171139 Улаанбаатар хот
СНАГ-2024/75/НА-СПА-ПШЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газрын даргын /хуучин нэрээр/ 2023 оны А/192 дугаар тушаалаар хүслийн хайрцаг, дугтуй хэвлүүлэхэд 30,000,000.00 /гучин сая/ төгрөг, сургалт арга хэмжээний лед дэлгэцийн угсралтад 23,000,000.00 /хорин гурван сая/ мянган төгрөг, зураглал зохиох санхүүжилтэд 24,050,000.00 /хорин дөрвөн сая тавин мянган/ мянган төгрөг, мөн мэдээлэл сурталчилгаанд 49,200,000.00 /дөчин есөн сая хоёр зуун мянган/ төгрөг, нийт 126,250,000.00 /нэг зуун хорин зургаан сая хоёр зуун тавин мянган/ төгрөгийн нэг ижил төрлийн бараа, ажил үйлчилгээнд шууд худалдан авалт хийсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д *"санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;"*, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д *"төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;"* ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн 8 дугаар зүйлийн 8.4-д *"Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно."*, 8.5-д *"Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно."*, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын баталсан 2023 оны "Ажлын хэсэг байгуулах тухай" А/20 дугаар тушаалын 1 дэх хэсэгт "Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын салбарын мэдээлэл, сурталчилгааны ажлын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, хийх ажлын нарийвчилсан төлөвлөгөө боловсруулах, мэргэжлийн байгууллагатай хамтран ажиллах, гэрээ байгуулах, үр дүнг дүгнэх" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д *"Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө"*, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.8-т *"байгуулсан гэрээ, хэлцэл, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлаагүй;"* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулаагүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/, Ерөнхий нягтлан бодогч /С.Одонтунгалаг/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР Б.АРИУНЖАРГАЛ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 260/А0171139 Улаанбаатар хот

СНАГ-2024/75/НА-СТА-ПЛУЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газрын даргын /хуучин нэрээр/ 2023 оны А/84 дүгээр тушаалаар хүүхдийн зуслангийн удирдлагуудыг чадавхжуулах сургалтад 18,095,000.00 /арван найман сая ерэн таван мянган/ төгрөг, А/123 дугаар тушаалаар ажлын байрны стресс менежментийн дотоод сургалтад 6,288,000.00 /зургаан сая хоёр зуун наян найман мянган/ төгрөг, нийт 24,383,300.00 /хорин дөрвөн сая гурван зуун наян гурван мянга гурван зуун/ төгрөгийг зарцуулж, үр ашиггүй, тэвчиж болох зардал зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д *"санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;"* 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д *"төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;"*, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3-д *"сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх;"* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д *"Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө"*, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.6-д *"төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан;"* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/, Ерөнхий нягтлан бодогч /С.Одонтунгалаг/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР	Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР	Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР	Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР	Б.АРИУНЖАРГАЛ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 261/А0171139 Улаанбаатар хот

СНАГ-2024/75/НА-СТА-ТШЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж сургалт, хэлэлцүүлэг, арга хэмжээ зохион байгуулахад нийт 62,439,400.00 /жаран хоёр сая дөрвөн зуун гучин ес/ мянган төгрөгийн томилолтын зардал зарцуулсан, ажлын тайлан, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д *"санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;"* 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д *"төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;"*, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3-д *"сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх;"* гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д *"Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө"*, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.6-д *"төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан;"* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/, Ерөнхий нягтлан бодогч /С.Одонтунгалаг/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР Б.АРИУНЖАРГАЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

1. Албан хаагчдын үр дүнгийн урамшууллыг тооцохдоо тогтоосон хувь хэмжээг баримтлалгүй, төсвийг үрэлгэн зарцуулсан зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/, Ерөнхий нягтлан бодогч /С.Одонтунгалаг/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР Б.АРИУНЖАРГАЛ

АТА9693 9006109
9023030583

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 262/А0171139 Улаанбаатар хот
САНАГ-2024/75/НА-СПА-ПШЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-т заасны дагуу Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Агентлагийн орон тооны дээд хязгаарт багтаагүй байгууллагын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарт батлагдаагүй даргын туслах, тооцооны нягтлан бодогч, касс, эд аж ахуйн нярав, жолооч, үйлчлэгч зэрэг орон тоонд 7 албан хаагчийг гэрээгээр ажиллуулж 85,020,600.00 /наян таван сая хорин мянга зургаан зуун/ төгрөгийн цалин, Нийгмийн Даатгалын Шимтгэлийн зардалд зарцуулж байгаа талаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.3-т *"батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох"*, 16.5.5-д *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3-т *"Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ"* гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д *"Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө"*, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.10-т *"аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол;"* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төрийн аудитын байгууллагаас өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллах, Засгийн газрын тогтоолоор баталсан бүтэц, орон хязгаарыг мөрдөж, зөрчлийг арилгах, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/, Ерөнхий нягтлан бодогч /С.Одонтунгалаг/ нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР	Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР	Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР	Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР	Б.АРИУНЖАРГАЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 дугаар сарын 23 № 263/А0171139 Улаанбаатар хот
САЛТ-2024/75/ХА-СТА-ЛГШЗ

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-т заасны дагуу Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тус газар 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуульд заасан тайлан ирүүлэх цаглаварт хугацаанаас 6 хоног хоцроож тайлан ирүүлсэн, аудит хийх явцад саад учруулан аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудалд хариу тайлбар хуулийн хугацаанд ирүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-т *"төсвийн шууд захирагч улирлын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа улирлын эхний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх;"*, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.4-т *"шалгагдагч этгээд болон аудитад хамрагдагчаас тайлбар гаргуулах, тодорхой асуулт тавьж, хариулт авах;"*, 16 дугаар зүйлийн 16.1.3-т *"төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагаанд саад учруулах, хөндлөнгөөс нөлөөлөх, оролцохгүй байх;"* гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.3-т "*Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухайн албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлага өгөх ба эрх бүхий албан тушаалтан ямар шийдвэр гаргасан талаараа албан шаардлагад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ*", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журмын 4.2.2-т *"Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд "Сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага" хүргүүлнэ."* гэж заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь**:

1. Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуульд заасан хугацаанд ирүүлээгүй холбогдох албан тушаалтанд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл оногдуулж, биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч /Ш.Чинбат/-д даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР	Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР	Ц.ХОСЖАРГАЛ
АХЛАХ АУДИТОР	Д.БОЛОР-ЭРДЭНЭ
АУДИТОР	Б.АРИУНЖАРГАЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 6
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан 13
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 14
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 14
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 15
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд 15
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 16
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт 16
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл 16
3.5.3 Нэмэлт төсөв 17
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 18
4.1 Ерөнхий зүйл 18
4.2 Материаллаг байдал 18
4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 18
4.3.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.4 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 19
4.4.1 Завсрын аудитын талаар 19
4.4.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн 19
4.5 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 20
5.1 Албан шаардлага 20
5.2 Зөвлөмж 22
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 26

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
БНСУ	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс
ГБХЗХГ	Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газар
НҮБ	Нэгдсэн үндэстний байгууллага
ССМТ	Сургалт, судалгаа, мэдээллийн төв
СНАГ	Санхүү-Нийцлийн аудитын газар
ТНБД	Төрийн нарийн бичгийн дарга
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ҮОМШ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгал
ХГБХХЕГ	Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газар

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.02.23 № 07/332

танай ______ -ны № ______ -т

ХҮҮХЭД, ГЭР БҮЛИЙН ХӨГЖИЛ, ХАМГААЛЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Ш.ЧИНБАТ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн дараах залруулагдаагүй алдаа, зөрчил тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн, толилуулга, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна. Үүнд:

- Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа босго үнийг баримтлалгүй 126,250.0 мянган төгрөгийн нэг төрлийн бараа, ажил үйлчилгээг шууд худалдан авах гэрээ байгуулж, худалдан авсан;
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчин 95,289.2 мянган төгрөгийн удирдах ажилтны хурал, зөвлөгөөн зохион байгуулж, хэрэгцээгүй бараа материал нөөцөлсөн;
- Бараа материалын 97,098.0 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын гүйлгээг бүртгэлд тусгаж, тайлагнаагүй;
- Батлагдсан төсвөөс 111,244.5 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан;
- Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй, нотлох баримтын шаардлага хангахгүй 165,190.8 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг бүртгэлд тусгасан;

- Өмнөх аудитаар хүргүүлсэн албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй, 85,020.6 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргасан

зэрэг зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5.1, 16.5.5, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 5.1.4, 12 дугаар зүйлийн 12.1, 12.2, 12.2.1, 13 дугаар зүйлийн 13.7, 19 дүгээр зүйлийн 19.1, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, 8.5, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийг 4.1.3, 4.1.6, 15 дугаар зүйлийн 15.1.4, 15.1.6, 15.2.3, Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоол "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 2.2, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 6 дугаар зүйлд "Төрийн өмчийн эд хөрөнгийг акталж, данснаас хасах" заалтуудтай тус тус нийцэхгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөрөөс Монгол Улсад 2023-2027 онд хэрэгжүүлэх "Тогтвортой хөгжлийн хамтын ажиллагааны хүрээ" баримт бичгийн дагуу Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газарт Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хүүхдийн сангаас 345,246.1 мянган төгрөг, Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хөгжлийн хөтөлбөрийн хүрээнд 51,750.3 мянган төгрөг нийт 396,996.4 мянган төгрөгийн дэмжлэг үзүүлэн ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Агентлагийн батлагдсан бүтэц, орон тоонд багтаагүй Сургалт, судалгаа мэдээллийн төв нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Засгийн газрын 2017 оны 231 дүгээр тогтоол, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны А/164 дүгээр тушаалын хүрээнд шинээр байгуулсан бие даасан төрийн үйлчилгээний төсвийн байгууллага боловч дээд шатны захирагчаас төсвийн шууд захирагчийн төсвийн хуваарийг тусад нь батлаагүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд 4 хөтөлбөр, 6 зорилт, 56 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаснаас гүйцэтгэлээр 21 арга хэмжээг 70.0 хувь, 26 арга хэмжээг 50.0 хувь, 9 арга хэмжээг 30.0 хувь буюу нийт дүнгээр 56.0 хувиар үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ

ATA9693 9006109
902303154

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**18,840,194.00**	**44,567,961.00**
31	**МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ**	-	**5,020,728.00**
312	**Банканд байгаа бэлэн мөнгө**	-	**5,020,728.00**
3121	**Төгрөг**	-	**5,020,728.00**
31214	Төрийн сангийн харилцах	-	5,020,728.00
33	**АВЛАГА**	-	**3,525,000.00**
33300	Татаас санхүүжилтийн авлага	-	3,525,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**18,840,194.00**	**36,022,233.00**
354	**Хангамжийн материал**	**18,840,194.00**	**36,022,233.00**
35410	Бичиг хэргийн материал	1,798,437.50	1,493,428.00
35420	Аж ахуйн материал	1,169,109.50	865,258.00
35440	Түлш шатах тослох материал	-	8,466,773.00
35470	Бусад хангамжийн материал	15,872,647.00	25,196,774.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,963,585,580.90**	**1,500,387,700.21**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**1,963,585,580.90**	**1,500,387,700.21**
392	**Биет хөрөнгө**	**1,682,013,016.58**	**1,339,020,580.21**
39201	Барилга, байгууламж	2,296,194,926.88	2,296,194,926.88
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,303,815,023.96)	(1,342,784,939.48)
39203	Авто тээврийн хэрэгсэл	160,441,467.50	119,500,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(88,967,509.29)	(62,963,541.83)
39205	Машин, тоног төхөөрөмж	1,226,411,405.00	1,175,678,110.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(649,130,501.45)	(904,168,748.29)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	83,755,180.86	46,400,960.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(71,995,657.93)	(8,077,702.96)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	59,636,065.00	59,236,065.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(30,517,336.03)	(39,994,549.11)
393	Биет бус хөрөнгө	281,572,564.32	161,367,120.00
39301	Программ хангамж	282,858,000.00	282,858,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(70,827,000.00)	(165,063,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	160,434,620.00	160,434,620.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(90,893,055.68)	(116,862,500.00)
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,982,425,774.90**	
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН**	**49,596,910.00**	-
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**49,596,910.00**	-
413	Өглөг	49,596,910.00	-
41340	Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг	49,596,910.00	-
5	Бусад өглөг	-	-
51	Байгууллагад төлөх өглөг	-	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,932,828,864.90**	**1,545,705,661.21**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**1,932,828,864.90**	**1,545,705,661.21**
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	511,123,914.11	511,123,914.11
51101	Өмч: -Төрийн өмч	511,123,914.11	511,123,914.11
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**525,219,122.23**	**138,095,918.54**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	525,219,122.23	525,219,122.23
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(387,123,203.69)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	896,485,828.56	896,485,828.56
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,982,425,774.90**	**1,545,705,661.21**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон *|төгрөгөөр|*

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**6,092,005,377.00**	**5,738,813,226.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**20,579,900.00**	**80,155,728.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**20,579,900.00**	**80,155,728.00**
120004	**Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого**	**-**	**6,020,728.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	6,020,728.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	20,579,900.00	66,790,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	-	7,345,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**6,071,425,477.00**	**5,658,657,498.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**5,698,538,698.00**	**5,192,336,058.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	118,820,940.00	5,142,739,148.00
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	-	49,596,910.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**254,065,840.00**	**466,321,440.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	216,370,900.00	352,521,440.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагч	17,766,540.00	86,500,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	19,926,400.00	27,300,000.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)**	**6,517,750,376.23**	**6,124,843,829.68**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**6,517,750,376.23**	**6,124,843,829.68**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**6,359,629,613.29**	**5,716,048,287.92**
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**791,884,336.11**	**1,018,865,323.62**
210101	Цалин	521,053,493.37	628,119,112.38
210102	Нэмэгдэл цалин	119,436,855.74	141,015,296.17
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	111,112,000.00	143,870,000.00
210104	Урамшуулал	40,281,987.00	105,860,915.07
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**101,426,626.66**	**113,745,878.46**
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	69,936,962.18	73,709,928.04
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	8,261,954.81	9,824,925.08
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	6,357,563.92	8,846,623.93
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	1,531,578.33	2,082,455.41
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	15,338,567.42	19,281,946.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**51,497,706.05**	**59,276,618.21**
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	14,797,813.70	21,781,091.57
210302	Түлш, халаалтын зардал	31,984,742.35	29,869,156.20
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	4,715,150.00	4,626,370.44
210304	Байрны түрээс	-	3,000,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**226,718,956.94**	**318,772,227.55**
210401	Бичиг хэргийн материал	24,431,879.50	130,806,819.50
210402	Тээвэр, шатахууны зардал	54,872,000.00	48,674,894.00
210403	Шуудан холбоо интернэтийн төлбөр	8,742,227.20	10,086,064.55
210404	Ном, хэвлэлийн зардал	496,160.00	5,799,496.00
210405	Хог хаягдал устгах, цэвэрлэх	1,780,000.00	720,000.00
210406	Бага үнэ түргэн элэгдэл зүйлс	81,700,139.98	10,438,925.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	54,696,550.26	112,246,028.50
2105	Нормативд зардал	50,543,444.00	26,043,500.00
210501	Эм	-	2,410,700.00
210502	Хоол	50,543,444.00	23,142,800.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	490,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**8,466,450.00**	**9,327,000.00**
210604	Урсгал засвар	8,466,450.00	9,327,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**16,988,000.00**	**78,522,000.00**
210702	Дотоод томилолтын зардал	16,988,000.00	78,522,000.00

2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж**	**4,484,086,335.04**	**3,535,549,459.40**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,476,915,743.04	3,533,490,991.40
210803	Даатгалын үйлчилгээний төлбөр	3,914,130.00	329,130.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	288,213.00	361,300.00
210806	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хөлс	1,997,000.00	967,000.00
210807	Газрын төлбөр	971,249.00	401,038.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**628,017,758.49**	**555,946,280.68**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	84,049,000.00	-
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	543,968,758.49	555,946,280.68
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**158,120,762.94**	**408,795,541.76**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**3,540,476.00**	**35,606,770.00**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	3,540,476.00	34,806,770.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	-	800,000.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**154,580,286.94**	**373,188,771.76**
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	134,651,886.94	345,889,944.76
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,928,400.00	27,298,827.00
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)**	**(425,744,999.23)**	**(386,030,603.68)**
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	136,587,480.00	1,092,600.01
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	1,092,600.01
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалттай хөрөнгийн зардал	136,587,480.00	-
IV	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VI=IV-V)**	-	**(1,092,600.01)**
V	**НИЙТ ҮР ДҮН (VII=III+VI)**	**562,332,479.23**	**(387,123,203.69)**

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон *(/төгрөгөөр/)*

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	**511,123,914.11**	**896,485,828.56**	**297,429,856.25**	**1,705,039,598.92**
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**511,123,914.11**	**896,485,828.56**	**297,429,856.25**	**1,705,039,598.92**
Тайлант үеийн үр дүн			**790,121,745.21**	**790,121,745.21**
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**511,123,914.11**	**896,485,828.56**	**525,219,122.23**	**1,932,828,864.90**
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	**511,123,914.11**	**896,485,828.56**	**525,219,122.23**	**1,932,828,864.90**
Тайлант үеийн үр дүн /Цэвэр ашиг алдагдал/			(387,123,203.69)	(387,123,203.69)
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	**511,123,914.11**	**896,485,828.56**	**138,095,918.54**	**1,545,705,661.21**

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */төгрөгөөр/*

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**6,071,425,477.00**	**5,664,678,226.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**-**	**6,020,728.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**-**	**6,020,728.00**
120004	**Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого**	**-**	**6,020,728.00**
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	6,020,728.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**6,071,425,477.00**	**5,658,657,498.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	**5,817,359,637.00**	**5,192,336,058.00**
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	5,698,538,697.00	5,142,739,148.00
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	118,820,940.00	49,596,910.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**254,065,840.00**	**466,321,440.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	216,370,900.00	352,521,440.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагч	17,766,540.00	86,500,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	19,928,400.00	27,300,000.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)**	**5,949,484,537.00**	**5,582,259,588.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**5,949,484,537.00**	**5,582,259,588.00**
210	**БАРАА АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**5,791,363,774.06**	**5,169,139,046.24**
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**791,884,336.11**	**1,010,999,990.56**
210101	**Үндсэн цалин**	**526,264,338.37**	**627,236,537.36**
210102	Нэмэгдэл	118,161,951.95	144,847,612.25
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	107,176,058.79	143,007,293.98
210104	Үр дүнгийн урамшуулал	40,281,987.00	95,908,546.97
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**101,426,626.66**	**116,086,211.52**
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	69,951,964.35	76,674,986.03
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	8,229,638.12	10,165,746.12
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	6,351,870.55	7,992,336.73
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	1,534,705.58	1,860,373.37
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	15,358,448.06	19,392,769.27
2103	**Байр ашиглалтай холбоотой тогтмол зардал**	**51,497,706.05**	**72,116,618.21**
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	14,797,813.70	21,781,091.57
210302	Түлш, халаалтын зардал	31,984,742.35	29,869,156.20
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	4,715,150.00	4,626,370.44
210304	Байрны түрээс	-	15,840,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**47,518,587.20**	**87,863,152.55**
210401	Бичиг хэрэг	7,141,460.00	15,165,150.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,412,000.00	38,542,617.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,764,227.20	10,086,064.55
210404	Ном, хэвлэл	-	5,799,496.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,760,000.00	720,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	19,440,900.00	17,549,825.00
2105	Нормативд зардал	26,789,000.00	130,286,000.00
210502	Хоол, хүнс	25,780,500.00	129,796,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,008,500.00	490,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**40,878,240.00**	**12,485,000.00**
210602	Тавилга	17,766,540.00	-
210604	Урсгал засвар	23,111,700.00	12,485,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	22,680,000.00	80,698,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	22,680,000.00	80,698,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**4,615,759,068.04**	**3,657,743,773.40**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,608,588,476.04	3,655,685,305.40

210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,914,130.00	329,130.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	288,213.00	361,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,997,000.00	967,000.00
210807	Газрын төлбөр	971,249.00	401,038.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	92,930,210.00	860,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	92,930,210.00	860,300.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**158,120,762.94**	**413,120,541.76**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**3,540,476.00**	**36,406,770.00**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	34,806,770.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	3,540,476.00	1,600,000.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**154,580,286.94**	**376,713,771.76**
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	154,580,286.94	376,713,771.76
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**121,940,940.00**	**82,418,638.00**
IV	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	**-**	**-**
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**118,820,940.00**	**77,397,910.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**118,820,940.00**	**77,397,910.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**118,820,940.00**	**77,397,910.00**
221001	Их засвар	118,820,940.00	-
222001	Тоног төхөөрөмж	-	49,596,910.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	27,801,000.00
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**(118,820,940.00)**	**(77,397,910.00)**
VII	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	**-**	**-**
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	**3,120,000.00**	**5,020,728.00**
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	5,020,728.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */төгрөгөөр/*

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**5,261,580,500.00**	**4,797,849,203.24**	**463,731,296.76**	**91.2**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**5,261,580,500.00**	**4,797,849,203.24**	**463,731,296.76**	**91.2**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**5,220,466,900.00**	**4,761,442,433.24**	**459,024,466.76**	**91.2**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**1,115,377,400.00**	**1,010,999,990.56**	**104,377,409.44**	**90.6**
210101	Үндсэн цалин	691,296,700.00	627,236,537.36	64,060,162.64	90.7
210102	Нэмэгдэл	251,957,500.00	144,847,612.25	107,109,887.75	57.5
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	117,828,000.00	143,007,293.98	(25,179,293.98)	121.4
210104	Урамшуулал	54,295,200.00	95,908,546.97	(41,613,346.97)	176.6
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**125,562,000.00**	**116,086,211.52**	**9,475,788.48**	**92.5**
210201	Тэтгэврийн даатгал	80,946,900.00	76,674,986.03	4,271,913.97	94.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,153,800.00	10,165,746.12	988,053.88	91.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,923,000.00	7,992,336.73	930,663.27	89.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,230,700.00	1,860,373.37	370,326.63	83.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,307,600.00	19,392,769.27	2,914,830.73	86.9
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**56,829,100.00**	**56,276,618.21**	**552,481.79**	**99.0**
210301	Гэрэл, цахилгаан	20,360,500.00	21,781,091.57	(1,420,591.57)	107.0
210302	Түлш, халаалт	31,292,600.00	29,869,156.20	1,423,443.80	95.5
210303	Цэвэр, бохир ус	5,176,000.00	4,626,370.44	549,629.56	89.4
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**19,997,300.00**	**19,255,539.55**	**741,760.45**	**96.3**
210401	Бичиг хэрэг	3,956,300.00	3,139,650.00	816,650.00	79.4
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	10,086,100.00	10,086,064.55	35.45	100.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	720,000.00	720,000.00	-	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,234,900.00	5,309,825.00	(74,925.00)	101.4
2105	**Нормативт зардал**	**494,200.00**	**490,000.00**	**4,200.00**	**99.2**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	494,200.00	490,000.00	4,200.00	99.2
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**11,327,000.00**	**11,327,000.00**	**-**	**100.0**
210604	Урсгал засвар	11,327,000.00	11,327,000.00	-	100.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**731,400.00**	-	731,400.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	731,400.00	-	731,400.00	-
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**3,889,288,200.00**	**3,546,146,773.40**	**343,141,426.60**	**91.2**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,886,919,400.00	3,544,088,305.40	342,831,094.60	91.2
210803	Даатгалын үйлчилгээ	341,300.00	329,130.00	12,170.00	96.4
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	492,000.00	361,300.00	130,700.00	73.4
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	125,800.00	-	125,800.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	980,200.00	967,000.00	13,200.00	98.7
210807	Газрын төлбөр	429,500.00	401,038.00	28,462.00	93.4
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**860,300.00**	**860,300.00**	**-**	**100.0**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	860,300.00	860,300.00	-	100.0

213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**41,113,600.00**	**36,406,770.00**	**4,706,830.00**	**88.6**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**41,113,600.00**	**36,406,770.00**	**4,706,830.00**	**88.6**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	39,485,000.00	34,806,770.00	4,678,230.00	88.2
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,628,600.00	1,600,000.00	28,600.00	98.2
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**5,261,580,500.00**	**4,797,849,203.24**	**463,731,296.76**	**91.2**
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**5,261,580,500.00**	**4,797,849,203.24**	**463,731,296.76**	**91.2**
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	5,261,580,500.00	4,797,849,203.24	463,731,296.76	91.2
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-	-	-
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-	-	-
62	**АЖИЛЛАГСДЫН ТОО**	**49**	**49**	-	**100.0**
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	41	41	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	7	7	-	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**		**435,496,440.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		**435,496,440.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**		**435,496,440.00**
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		15,840,000.00
210304	Байрны түрээс		15,840,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		68,606,440.00
210401	Бичиг хэрэг		12,025,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун		38,542,617.00
210404	Ном, хэвлэл		5,799,496.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		12,240,000.00
2105	**Нормативын зардал**		**129,796,000.00**
210502	Хоол, хүнс		129,796,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**		**27,641,000.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		21,999,000.00
210602	Тавилга		3,702,000.00
210604	Урсгал засвар		1,940,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**		**80,698,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт		80,698,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**		**112,915,000.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		112,915,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**		**435,496,440.00**
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		435,496,440.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		341,721,144.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		86,500,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		7,275,296.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**		-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газар нь үйл ажиллагааны эрхэм зорилгоо "Тогтвортой, аз жаргалтай, ирээдүйд итгэлтэй хүүхэд, гэр бүлийг төлөвшүүлэх, хөгжүүлэх, тэдний эрхийг хамгаал, төрийн үйлчилгээг чанартай үзүүлэхэд оршино" гэж тодорхойлсон байна.

Тус байгууллага нь "Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын чиглэлээрх хууль тогтоомж, төрийн бодлого, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, гэр бүлийн боловсролыг дэмжих, хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үйлчилгээний нэр төрөл, чанарыг дээшлүүлэх, төрийн байгууллага, орон нутгийн нэгж, салбар байгууллагыг мэргэжил, арга зүй, удирдлагаар хангах" гэсэн үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлж байна.

Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газар нь үйл ажиллагааны эрхэм зорилгын хүрээнд дор дурдсан тэргүүлэх чиглэлийг хэрэгжүүлэхээр заасан байна. Үүнд:

- Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын талаарх төрийн захиргааны удирдлагыг хэрэгжүүлэх, мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар манлайлах, албан хаагчдын ажиллах таатай орчныг бүрдүүлэх, хүний нөөцийн мэргэшсэн бүтцийг чадавхжуулах, мерит зарчмын бодлогыг хэрэгжүүлэх, хэвлэл мэдээлэл олон нийттэй харилцах ажиллагааг нэгдсэн удирдлага, зохицуулалтаар хөгжүүлэх, иргэний нийгмийн байгууллагуудын хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх, санхүү, хөрөнгө оруулалтын тогтвортой, найдвартай үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх;
- Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын талаарх хууль тогтоомж, урт, дунд хугацааны бодлогын хэрэгжилтийг хангах, холбогдох дүрэм журмыг боловсронгуй болгох, сурталчлах, гэр бүлийн хамтын амьдрал, үнэт зүйлсийг дэмжин хөгжүүлэх, соён гэгээрүүлэх, хүүхдэд гэр бүлийн зөв суурь хүмүүжил, боловсролыг төлөвшүүлэх ач холбогдол, давуу талыг таниулах, хүүхдийн хүмүүжил төлөвшилтөд нийгмийн эерэг оролцоог идэвхжүүлэх, хүүхдийн сурч боловсрох, хөгжих, нийгмийн амьдралд оролцох эрхийг хангах салбар дундын зохицуулалтыг хийж, хүүхэд, гэр бүлийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, хөгжлийн үйлчилгээний арга зүйг түгээж, чанар, стандартуудыг сайжруулах;
- Үр дүнд чиглэсэн хяналт шинжилгээ, үнэлгээний систем, хүүхэд, гэр бүлийн мэдээллийн сан, статистик мэдээллийн боловсруулалтыг сайжруулах, байгууллагын үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд дүн шинжилгээ хийх, бүтцийн нэгж, харьяа байгууллагуудын хоорондын уялдаа холбоог хөгжүүлэх, дэмжих, мэргэжил, арга зүйгээр хангах.

Засгийн газрын 2023 оны "Хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай" 378 дугаар тогтоолоор Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрыг Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газар болгон нийт 34 орон тоотойгоор өөрчлөн баталсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тус газар нь үйл ажиллагаандаа Төсвийн тухай хууль, Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хууль, Гэр бүлийн тухай хууль, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль, тогтоомж, дүрэм журмыг мөрдөн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль;
- Нийгмийн халамжийн тухай хууль;
- Ахмад настны тухай хууль;
- Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх газар ;
- Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль;

- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль;
- Сангийн сайдын 2023 оны "Ангилал батлах тухай" 211 дүгээр тушаал;
- Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрын даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 30-ны өдрийн А/13 дугаар тушаалаар "Хөдөлмөрийн дотоод журам"-ыг шинэчлэн баталсан.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Дотоод аудитын 2023 оны төлөвлөгөөнд 6 гүйцэтгэл, нийцлийн аудит хийхээр төлөвлөснөөс 1 нийцлийн аудит буюу шилэн дансны үйл ажиллагаанд аудит хийж, санхүүгийн болон гүйцэтгэлийн 5 аудитыг хийж гүйцэтгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Мөн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5-д заасны дагуу бүрэлдэхүүн хэсгээр иж бүрэн бэлтгэж ирүүлсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 436,720.1 мянган төгрөгөөр буюу 22.0 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт */мянган төгрөг/*

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	5,020.7	5,020.7
Авлага	-	3,525.0	3,525.0
Бараа материал	18,840.2	36,022.2	17,182.0
Үндсэн хөрөнгө	1,963,585.6	1,500,387.7	(463,197.9)
Нийт хөрөнгө	**1,982,425.8**	**1,545,705.7**	**(436,720.1)**
Өр төлбөр	49,596.9	-	(49,596.9)
Засгийн газрын хувь оролцоо	1,932,828.9	1,545,705.7	(387,123.2)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**1,982,425.8**	**1,545,705.7**	**(436,720.1)**

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 5,020.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь Ахмад настны тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7, Засгийн газрын 2017 оны 197 дугаар тогтоолоор баталсан "Ахмадын сан

тушаалын дагуу цалингийн зардлын хэмнэлтээс ахмадын санд төвлөрүүлсэн үлдэгдэл байна.

Авлага дансны үлдэгдэлд Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хүүхдийн сангаас хүүхдийн эрхийг хамгаалах, оролцоог дэмжих, сургалт зохион байгуулахаар олгосон санхүүжилтийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг татан төвлөрүүлснээс үүссэн 3,525.0 мянган төгрөгийн авлага бүртгэлтэй байна.

Бараа материал тайлант онд худалдан авсан бичиг хэрэг, түлш, шатахуун, бусад хангамжийн материалын дүн 288,169.1 мянган төгрөг, ТӨБЗГ-ын 2024 оны А-2/32 дугаар албан бичгийн дагуу үндсэн хөрөнгийн данснаас бараа материалын дансанд шилжүүлсэн 7,345.0 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдэж, зарцуулсан 279,415.3 мянган төгрөгөөр хасагдсан байна.

Үндсэн хөрөнгө нэмэлт санхүүжилтийн төсвөөс бэлтгэсэн 27,801.0 мянган төгрөг, ТӨБЗГ-ын 2024 оны 09 дүгээр тогтоолоор элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийн шинэчлэн тогтоосон үнэ 67,233.5 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдэж, анхны өртгөө нөхсөн 168 нэрийн 1891 ширхэг хөрөнгийн балансын үнэ нийт 177,068.9 мянган төгрөг, ТӨБЗГ-ын 2023 оны А/26 дугаар тогтоолын дагуу Хюндэй Соната 7 маркийн 76-70УНУ улсын дугаартай автомашиныг Говь-сүмбэр аймгийн Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжлийн төвд балансаас балансt шилжүүлсэн 42,000.0 мянган төгрөг, ТӨБЗГ-ын 2024 оны А-2/32 дугаар албан бичгийн дагуу үндсэн хөрөнгийн данснаас бараа материалын дансанд шилжүүлсэн 7,345.0 мянган төгрөгөөр тус тус хасагдсан байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 49,596.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх онд үүссэн тоног төхөөрөмж, тавилга, эд хогшлын өр төлбөрийг барагдуулсантай холбоотой байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 1,545,705.7 мянган төгрөг болж, 387,123.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант оны санхүүгийн үр дүн болон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтөөс шалтгаалжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төсвийн шууд захирагчийн 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 7,592,054.4 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 2,330,473.9 мянган төгрөгийг хасаж 5,261,580.5 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр баталсан байна.

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 хөтөлбөрийн 7 арга хэмжээг санхүүжүүлэх 5,261,580.5 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсвийн гүйцэтгэлээр тайлант хугацаанд 463,731.3 мянган төгрөгийг дутуу зарцуулж, 376,713.8 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн нь төсвийг бодитой төлөвлөх шаардлага байгааг харуулж байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс санхүүжилт 5,192,336.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, урсгал үйл ажиллагааны зардалд 4,797,849.2 мянган төгрөгийг зарцуулж, 376,713.8 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 4,797,849.2 мянган төгрөг буюу 91.2 хувьтай байгаа нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшууллын зардлыг 109,398.1 мянган, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд

төлөх шимтгэлийн зардлыг 9,475.8 мянган, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардлыг 343,141.4 мянган, урсгал шилжүүлгийн зардлыг 4,706.8 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хөтөлбөр, арга хэмжээний гүйцэтгэлийг 463,731.3 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсан нь хүүхэд харах үйлчилгээний арга хэмжээг 205,771.3 мянган төгрөг, хамгаалах, нөхөн сэргээх үйлчилгээний арга хэмжээг 216,454.6 мянган төгрөг, нийгмийн бүлэгт чиглэсэн арга хэмжээг 71,095.9 мянган, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг 23,092.3 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Код	Нэр				
		Нийт дүн	**5,261,580.5**	**4,797,849.2**	**463,731.3**	**91.2**
1	**72207**	**Хүүхдийн хөгжил хамгаалал**	**4,752,639.2**	**4,580,013.7**	**172,625.5**	**96.4**
1.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагаа	1,142,927.5	1,377,008.2	(234,080.7)	120.5
1.2	80205	Мэдээлэл сурталчилгаа	50,000.0	48,400.0	1,600.0	96.8
1.3	80231	Хүүхэд харах үйлчилгээ	2,140,303.4	1,934,532.1	205,771.3	90.4
1.4	80237	Хамгаалах, нөхөн сэргээх үйлчилгээ	927,408.5	710,953.9	216,454.6	76.7
1.5	80238	Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ	451,014.8	427,922.5	23,092.3	94.9
1.6	80802	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	40,985.0	31,599.9	9,385.1	77.1
2	**72203**	**Хүчирхийлэлд өртөгсдөд үзүүлэх**	**190,985.5**	**68,205.4**	**122,780.1**	**35.7**
2.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагаа	190,856.9	68,105.4	122,751.5	35.7
2.2	80802	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	128.6	100.0	28.6	77.8
3	**72209**	**Залуучууд болон оюутнууд**	**139,605.8**	**68,509.9**	**71,095.9**	**49.1**
3.1	83115	Нийгмийн бүлэгт чиглэсэн хөтөлбөр арга хэмжээ	139,605.8	68,509.9	71,095.9	49.1
4	**72212**	**Гэр бүлийн хөгжил хамгаалал**	**178,350.0**	**130,717.1**	**47,632.9**	**73.3**
4.1	83115	Нийгмийн бүлэгт чиглэсэн хөтөлбөр арга хэмжээ	178,350.0	130,717.1	47,632.9	73.3

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2023 оны А/165, 189 дүгээр тушаалаар тэгш боломжийн төлөө залуучуудын манлайллын сургалтын санхүүжилт 86,500.0 мянган төгрөг, НҮБ-ийн Хүүхдийн сан, НҮБ-ийн Хөгжлийн хөтөлбөрийн санхүүжилт 345,246.1 мянган төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 34,574.1 мянган төгрөг, нийт 466,320.2 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, нийт 435,496.4 мянган төгрөгийг зарцуулж, зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 27,298.8 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлж, 3,525.0 мянган төгрөгийг татаас санхүүжилтийн авлагаар бүртгэсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана" гэж заасны дагуу Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах болон бараа материалын бүртгэл, үндсэн хөрөнгө, дотоод хяналттай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Санхүү-нийцлийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Болор-Эрдэнэ, аудитор Б.Ариунжаргал нар гүйцэтгэж, чанарын хяналтыг аудитын менежер Ц.Хосжаргал, газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Ц.Наранчимэг нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2024 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдөр 01/82 дугаар албан бичгээр Төсвийн тухай хуульд заасан тайлан ирүүлэх цаглабарт хугацаанаас 6 хоног хоцроож ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг "Дунд" гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 6,654,337.9 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 66,543.4 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянахад гүйцэтгэлийн үе шатанд шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

4.3.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 171 мэдээлэл байршуулахаас 1 мэдээллийг хугацаа хоцроож, байршуулсан нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.4.5-д "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.4-д "төрөөс үзүүлж байгаа аливаа ажил, үйлчилгээ, хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ, тэдгээрийн хүрээнд худалдан авч байгаа бараа, ажил, үйлчилгээнд олон нийт хяналт тавих боломжоор хангах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, ил тод байдлыг хангаж ажиллах, зөвлөмж өгөх.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай тогтоомжийн холбогдох заалтуудтай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

4.4 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.4.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитад ХГБХХЕГ-ын 2023 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайлан, т гүйцэтгэлийн тайланг хамруулж, горим сорил хэрэгжүүлсний үр дүнд нийт 481,330.0 төгрөгийн 11 алдаа, зөрчил илрүүлж, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой 1 залруулж, 374,412.0 мянган төгрөгийн 5 зөрчилд өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж, 106,918.0 төгрөгийн 5 зөвлөмж хэрэгжүүлээгүйг аудитын тайланд тусгалаа.

4.4.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 12,040.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг ар албан шаардлага, 80,099.4 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж, 64,000.0 төгрөгийн 1 зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй 17,552.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага хэ шатандаа, хэрэгжилт 88.8 хувьтай байна.

Хүснэгт 4. Төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган т

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Х
Албан шаардлага	2	29,592.0	1	12,040.0	
Зөвлөмж	5	144,099.4	4	80,099.4	
Нийт дүн	**7**	**173,691.4**	**5**	**92,139.4**	

Өмнөх оны аудитаар өгсөн төрд учруулсан хохирлыг буруутай шийдвэр гаргасан тушаалтнаар нөхөн төлүүлэх 17,552.0 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулах талаар Гэ хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрын 2023 оны 01/370 дугаар албан тоотоор аймаг, ни дүүргийн ГБХЗХГ /хуучин нэрээр/, хэлтэс харьяа байгууллагуудад "Тушаал шийд хэрэгжилтийг хангаж ажиллах тухай" чиглэл хүргүүлснээр төрд учирсан хохирлыг барагдуу Баянзүрх дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2023 101/ШШ2023/04396 дугаар захирамжаар Төрийн албаны зөвлөлөөс нэхэмжилсэн 8,137.9 төгрөгийг төлүүлэхээр шийдвэрлэсэн байна.

4.5 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын ерөнхий газарт НҮБ-ийн Хүүхдийн сан, НҮБ-ийн Хө хөтөлбөрөөс хүүхдийн эрхийг хамгаалах хөгжүүлэх чиглэлээр дэмжлэг, үзвэр, үйлчилгээ, хамгааллын зардал, түр хамгаалах байрны нөхцөл сайжруулах, нөлөөллийн үйл ажи явуулах, сэтгэл зүйн үйлчилгээ үзүүлэх зэрэг хөтөлбөр арга хэмжээний санхүүжи зарцуулалт болон сургалт, сурталчилгаа, хэлэлцүүлэг арга хэмжээний хүрсэн үр дүн, хэрэгх түүврийн горим сорил хэрэгжүүлсэн хэдий ч цаг хугацааны хязгаарлагдмал нөхцөл б хамрах хүрээнээс шалтгаалан хангалттай зохистой нотолгоо олж авах боломжгүй байс Төрийн аудитын байгууллагаас гүйцэтгэлийн аудит оруулах шаардлагатай, мөн ҮАГ-ын 20 253/А0170074 дугээр 17,552.0 мянган төгрөгийн албан шаардлагын хэрэгжилтийг дар аудитаар авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 5,020.7 мянган төгрөгийн бүртгэл тайлагналын 1 алдаа[1] илэрснийг аудитын явцад залруулж, баталгаажуулав.

Аудитаар нийт 1,000,125.0 мянган төгрөгийн 15 зөрчил[2] илэрснээс, 500,607.7 мянган төгрөгийн зөрчилд 7 албан шаардлага, хариуцлага тооцох 1 албан шаардлага хүргүүлж, 499,517.3 мянган төгрөгийн зөрчилд 6 зөвлөмж өгсөн.

Залруулагдаагүй нийт 1,000,125.0 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан тул "Хязгаарлалттай" дүгнэлт өгсөн.

5.1 Албан шаардлага

1. Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй, нотлох баримтын шаардлага хангахгүй 94,471.2 мянган төгрөг, онгоцны тийз, ажлын тайлан, гэрээ дүгнэсэн актгүй 70,716.7 мянган төгрөг, нийт 165,190.8 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг бүртгэлд тусгасан байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно." гэж заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу ажил гүйлгээг хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх.

2. Тайлант онд байгууллагын нийт 49 албан хаагчаас 41 албан хаагчид 82 удаа 16,954.6 мянган төгрөгийн цалинтай чөлөө олгож, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т "үнэн зөв байх", Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-т "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;" 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийг 4.1.3-т "үр ашигтай байх", 4.1.6-д "сахилга баттай байх", 4.1.9-д "хариуцлагатай байх" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Байгууллагын албан хаагчдад нийтлэг цалинтай чөлөө олгож, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх.

3. Албан хаагчдын 2023 оны 3, 4 дүгээр улирлын ажлын гүйцэтгэл, үр дүнгийн урамшууллыг олгохдоо сарын үндсэн цалингийн 100 хувиар тооцон 14 албан хаагчид 18,883.6 мянган төгрөг, сахилгын шийтгэлтэй ажилтанд 496.7 мянган төгрөг, нийт 19,380.3 мянган төгрөгийн шагнал урамшууллыг олгож, 988.9 мянган төгрөгийг илүү олгосон байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;", 16 дугаар зүйлийн 16.5.4-т "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 16.5.7-д "байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах", Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам"-ын 2.2-т "Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 40 хувиас хэтрэхгүй байна." Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолоор баталсан Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журмын 2.7.Хууль тогтоомжийн дагуу сахилгын шийтгэл хүлээсэн төрийн албан хаагчийн сахилгын шийтгэлгүйд тооцогдох хугацаа дуусаагүй бол тухайн төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгохгүй. Төрийн

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

албаны зөвлөлийн даргын 2019 оны 36/32 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан "төрийн жинхэнэ албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах, түүнд гомдол гаргах журам"-ын 3.1-д "Сахилгын шийтгэл ногдуулсан өдрөөс хойш нэг жилийн хугацаанд дахин зөрчил гаргаагүй бол сахилгын шийтгэлгүйд тооцно." гэж заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Албан хаагчдын үр дүнгийн урамшууллыг тооцохдоо тогтоосон хувь хэмжээг баримтлалгүй, төсвийг үрэлгэн зарцуулсан зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх.

4. ГБХЗХГ-ын /хуучин нэрээр/ даргын 2023 оны А/192 дугаар тушаалаар хүслийн хайрцаг, дугтуй хэвлүүлэхэд 30,000.0 мянган төгрөг, сургалт арга хэмжээний лед дэлгэцийн угсралтад 23,000.0 мянган төгрөг, зураглал зохиох санхүүжилтэд 24,050.0 мянган төгрөг, мэдээлэл сурталчилгаанд 49,200.0 мянган төгрөг, нийт 126,250.0 мянган төгрөгийн нэг ижил төрлийн бараа, ажил үйлчилгээнд шууд худалдан авалт хийсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4-д "Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно.", 8.5-д "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно.", Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын баталсан 2023 оны "Ажлын хэсэг байгуулах тухай" А/20 дугаар тушаалын 1 дэх хэсэгт "Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын салбарын мэдээлэл, сурталчилгааны ажлын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, хийх ажлын нарийвчилсан төлөвлөгөө боловсруулах, мэргэжлийн байгууллагатай хамтран ажиллах, гэрээ байгуулах, үр дүнг дүгнэх" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулаагүй зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх.

5. ГБХЗХГ-ын /хуучин нэрээр/ даргын 2023 оны А/84 дүгээр тушаалаар хүүхдийн зуслангийн удирдлагуудыг чадавхжуулах сургалтад 18,095.0 мянган төгрөг, А/123 дугаар тушаалаар ажлын байрны стресс менежментийн дотоод сургалтад 6,288.0 мянган төгрөг, нийт 24,383.3 мянган төгрөгийг зарцуулж, үр ашиггүй, тэвчиж болох зардал зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;" 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3-д "сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх;" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх.

6. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж сургалт, хэлэлцүүлэг, арга хэмжээ зохион байгуулахад нийт 62,439.4 мянган төгрөгийн томилолтын зардал зарцуулсан, ажлын тайлан анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-т "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;" 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3-т "сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх;" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь</u>: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх.

7. Өмнөх аудитаар өгөгдсөн агентлагийн орон тооны дээд хязгаарт багтаагүй байгууллагын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарт батлагдаагүй даргын туслах, ...

бодогч, касс, эд аж ахуйн нярав, жолооч, үйлчлэгч зэрэг орон тоонд 7 хүнийг гэрээгээр ажиллуулж 85,020.6 мянган төгрөгийн цалин, НДШ-ийн зардал гаргаж, зөрчлийг арилгах албан шаардлагыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.3-т "батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох", 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" заасантай нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Төрийн аудитын байгууллагаас өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллах, Засгийн газрын тогтоолоор баталсан бүтэц, орон хязгаарыг мөрдөж, зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэх.

8. Тус газар 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуульд заасан тайлан ирүүлэх цаглабарт хугацаанаас 6 хоног хоцроож ирүүлсэн, аудит хийх явцад саад учруулан аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудалд хариу тайлбар хуулийн хугацаанд ирүүлээгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-т "төсвийн шууд захирагч улирлын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа улирлын эхний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх;", Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.4-т "шалгагдагч этгээд болон аудитад хамрагдагчаас тайлбар гаргуулах, тодорхой асуулт тавьж, хариулт авах;", 16 дугаар зүйлийн 16.1.3-т "төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагаанд саад учруулах, хөндлөнгөөс нөлөөлөх, оролцохгүй байх;" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

<u>Шийдвэрлэсэн нь:</u> Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуульд заасан хугацаанд ирүүлээгүй, аудитын Төрийн аудитын тухай хуулийг зөрчсөн буруутай албан хаагчид хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлэх.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Бараа материалын данстай холбоотой асуудал

1.1 <u>Илрүүлэлт</u>: Сургалт, хэлэлцүүлэг арга хэмжээ зохион байгуулахад шаардагдах гарын авлага, тараах материал, бэлэг зэрэг 97,098.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг тооцооны дансаар дамжуулан бүртгэлгүй, зардалд шууд бүртгэсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;", Барилгын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.1-д "эрх бүхий байгууллагаас олгосон газрын зөвшөөрөл, зургийн даалгавар, норм, нормативын баримт бичиг, стандарт, технологийн даалгавар, тоног төхөөрөмжийн паспорт, техникийн нөхцөл, инженер хайгуулын судалгаанд үндэслэн боловсруулагдсан байх;", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.4-д "техник, эдийн засгийн үндэслэл хийгдээгүй, зураг төсөв нь батлагдаагүй, газрын зөвшөөрөл олгогдоогүй хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг батлахгүй байх;" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.
1.2 <u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Бараа материалын хөдөлгөөнийг нэг бүрийн үнэ, төрөл зүйлээр ангилан бүртгэж, тайлагнах.

2.1 <u>Илрүүлэлт</u>: Бараа материалын дансанд тайлант оны эцэст нөөцлөх шаардлагагүй 8,466.8 мянган төгрөгийн түлш, шатахууны зарцуулагдаагүй үлдэгдэлтэй байгаа нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.6-д "нөөцлөх шаардлагатай бараа, материалыг үр ашиггүй удаан хадгалах, шаардлагагүйгээр их хэмжээгээр бараа, материал бэлтгэх, нөөцлөх", Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;", 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

2.2 <u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Нөөцлөх шаардлагагүй бараа материалыг бэлтгэж, нөөцлөхгүй байх.

2. Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

3.1 <u>Илрүүлэлт:</u> Үндсэн хөрөнгийн дансанд лицензийн хугацаа дууссан, цаашид ашиглах боломжгүй 282,708.0 мянган төгрөгийн нийгмийн ажилтны мэдээллийн сан буюу НАМС программ хангамж бүртгэлтэй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", Төрийн өмчийн, бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 6 дугаар зүйлд "Төрийн өмчийн эд хөрөнгийг акталж, данснаас хасах", 7 дугаар зүйлд "Хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

3.2 <u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Ашиглагдахгүй байгаа программ хангамжийг данс бүртгэлээс хасах.

3. Цалингийн данстай холбоотой

4.1 <u>Илрүүлэлт:</u> Агентлагийн батлагдсан бүтцийн нэгжид байхгүй Сургалт, судалгаа мэдээллийн төв нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Засгийн газрын 2017 оны 231 дүгээр тогтоол, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны А/164 дүгээр тушаалын хүрээнд байгуулсан биеэ даасан төрийн үйлчилгээний төсвийн байгууллага боловч төсөв захиран зарцуулах эрхгүй, ХГБХХЕГ-ын нэгж хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулж 8 албан хаагчийн цалин, урамшуулалд нийт 111,244.5 мянган төгрөгийг байгууллагын үндсэн цалингийн зардлаас зарцуулж, зардлын ангилал зөрчин төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулж байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т "үнэн зөв байх", Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.34-т "төсвийн байгууллага" гэж баталсан төсвийн дагуу төрийн чиг үүрэгт хамаарах ажил, үйлчилгээг хэрэгжүүлдэг, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуульд заасны дагуу улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад бүртгүүлсэн төрийн болон орон нутгийн өмчит, ашгийн төлөө бус хуулийн этгээдийг", 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-т "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;" 16 дугаар зүйлийн 16.1-т "Төсвийн байгууллага нь түүний үйл ажиллагааг үр ашигтай удирдлагаар хангаж, ажлын үр дүнг хариуцах үүрэг бүхий төсвийн шууд захирагчтай байна.", 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 5-д "хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчит хуулийн этгээдийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах", Засгийн газрын баталсан 2017 оны "Хүүхдийн эрхийн болон хүүхэд хамгааллын тухай хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай" 231 дүгээр тогтоолын 1-т ... "Сургалт, судалгаа мэдээллийн төв"-ийг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд тус тус байгуулсугай." гэж заасантай нийцэхгүй байна.

4.2 <u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Батлагдсан бүтэц, орон тооны хязгаарт багтаан ажиллах, Сургалт, судалгаа мэдээллийн төв төрийн үйлчилгээний байгууллагын бие даасан байдлыг хангуулахаар арга хэмжээ авч ажиллах, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах.

4. Дотоод аудит, дотоод хяналттай холбоотой асуудал

5.1 <u>Илрүүлэлт:</u> Дотоод аудитын 2023 оны төлөвлөгөөнд 6 гүйцэтгэл, нийцлийн аудит хийхээр төлөвлөснөөс 1 нийцлийн аудит буюу шилэн дансны үйл ажиллагаанд аудит хийж, санхүүгийн болон гүйцэтгэлийн 5 аудитыг хийж гүйцэтгээгүй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д "санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх;", Засгийн газрын 2019 оны 483 дугаар тогтоолоор баталсан "Дотоод аудитын дүрэм"-ийн 25 дугаар зүйлийн 25.1-д "Дотоод аудит, санхүүгийн хяналт шалгалтыг дараах хүрээнд хийнэ:", 7 дугаар зүйлд "Дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

5.2 <u>Өгсөн зөвлөмж</u>: Байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаа дахь эрсдэлийг оновчтой тодорхойлж, эрсдэлд суурилсан дотоод аудитын төлөвлөгөө боловсруулж, батлуулах хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 9 дүгээр сарын 02-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл — */мянган төгрөгөөр/*

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдааны утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс:				Зөвлөмж	
								Залруулсан		Залруулаагүй			
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	тоо	Дүн	тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ХГБХХЕГ	Ахмадын сангийн үлдэгдэл 5,020.7 мянган төгрөгийг туслах үйл ажиллагааны орлогоор бүртгэж, бусад төсөл нөөцийн үлдэгдлээр тайлагнасан байна.	1	5,020.7					1	5,020.7				
Дүн		**1**	**5,020.7**	**-**	**-**	**0**	**-**	**1**	**5,020.7**	**0**	**-**	**0**	**-**

.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл — */мянган төгрөгөөр/*

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс:									
		Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох албан шаардлага		Зөвлөмж		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн	
				Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ХГБХХЕГ	Тайлант онд байгууллагын нийт 46 албан хаагчаас 41 албан хаагчид 82 удаа 16,954.6 мянган төгрөгийн цалинтай чөлөө олгож, төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.	1	16,954.6			1	16,954.6						
	Албан хаагчдын 2023 оны 3,4 дүгээр улирлын ажлын гүйцэтгэл, үр дүнгийн урамшууллыг олгохдоо Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолыг зөрчин сарын үндсэн цалингийн 100 хувиар тооцон 14 албан хаагчид 18,883.6 мянган төгрөг, сахилгын шийтгэлтэй ажилтанд 496.7 мянган төгрөг, нийт 19,380.3 мянган төгрөгийн шагнал урамшууллыг олгож, 988.9 мянган төгрөгийг илүү олгосон байна.	1	20,369.2			1	20,369.2						
	Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй, нотлох баримтын шаардлага хангахгүй 94,471.2 мянган төгрөг, онгоцны тийз, ажлын тайлан, гэрээ дүгнэсэн актгүй	1	165,190.8			1	165,190.8						

	70,716.7 мянган төгрөг, нийт 165,190.8 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг бүртгэлд тусгасан байна.												
	ГБХЗХГ-ын /хуучин нэрээр/ даргын 2023 оны А/192 дугаар тушаалаар хүслийн хайрцаг, дугтуй хэвлүүлэхэд 30,000.0 мянган төгрөг, сургалт арга хэмжээний лед дэлгэцийн угсралтад 23,000.0 мянган төгрөг, зураглал зохиох санхүүжилтэд 24,050.0 мянган төгрөг, мэдээлэл сурталчилгаанд 49,200.0 мянган төгрөг, нийт 126,250.0 мянган төгрөгийн нэг ижил төрлийн бараа, ажил үйлчилгээнд шууд худалдан авалт хийсэн.	1	126,250.0			1	126,250.0						
	ГБХЗХГ-ын /хуучин нэрээр/ даргын 2023 оны А/84 дүгээр тушаалаар хүүхдийн зуслангийн удирдлагуудыг чадавхжуулах сургалтад 18,095.0 мянган төгрөг, А/123 дугаар тушаалаар ажлын байрны стресс менежментийн дотоод сургалтад 6,288.0 мянган төгрөг, нийт 24,383.3 мянган төгрөгийг зарцуулж, үр ашиггүй, тэвчиж болох зардал зарцуулсан байна.	1	24,383.0			1	24,383.0						
	Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж сургалт, хэлэлцүүлэг, арга хэмжээ зохион байгуулахад нийт 62,439.4 мянган төгрөгийн томилолтын зардал зарцуулсан, ажлын тайлан анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу байна.	1	62,439.4			1	62,439.4						
	Өмнөх аудитаар өгөгдсөн агентлагийн орон тооны дээд хязгаарт багтаагүй байгууллагын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарт батлагдаагүй даргын туслах, тооцооны нягтлан бодогч, касс, эд аж ахуйн нярав, жолооч, үйлчлэгч зэрэг орон тоонд 7 хүнийг гэрээгээр ажиллуулж 85,020.6 мянган төгрөгийн цалин, НДШ-ийн зардал гаргаж, зөрчлийг арилгах албан шаардлагыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.	1	85,020.6			1	85,020.6						
	Тус газар 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн	1						1	-				

	тухай хуульд заасан тайлан ирүүлэх цаглаварт хугацаанаас 6 хоног хоцроож тайлан ирүүлсэн байна.												
	Сургалт, хэлэлцүүлэг арга хэмжээ зохион байгуулахад шаардагдах гарын авлага, тараах материал, бэлэг зэрэг 97,098.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг тооцооны дансаар дамжуулан бүртгэлгүй, зардалд шууд бүртгэсэн байна.	1	97,098.0							1	97,098.0		
	Бараа материалын дансанд тайлант оны эцэст нөөцлөх шаардлагагүй 8,466.8 мянган төгрөгийн түлш, шатахууны зарцуулагдаагүй үлдэгдэл байна.	1	8,466.8							1	8,466.8		
	Үндсэн хөрөнгийн дансанд лицензийн хугацаа дууссан, цаашид ашиглах боломжгүй 282,708.00 мянган төгрөгийн НАМС /нийгмийн ажилтны мэдээллийн сан буюу www.nas.fcy.gov.mn/ программ хангамж бүртгэлтэй байна.	1	282,708.0							1	282,708.0		
	Агентлагийн батлагдсан бүтцийн нэгжид байхгүй Сургалт, судалгаа мэдээллийн төв нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Засгийн газрын 2017 оны 231 дүгээр тогтоол, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны А/164 дүгээр тушаалын хүрээнд байгуулсан биеэ даасан төрийн үйлчилгээний төсвийн байгууллага боловч төсөв захиран зарцуулах эрхгүй, ХГБХХЕГ-ын нэгж хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулж нийт 8 албан хаагчийн цалин, урамшууналд нийт 111,244.5 мянган төгрөгийг байгууллагын үндсэн цалингийн зардлаас зарцуулж, зардлын ангилал зөрчин төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулж байна.	1	111,244.5							1	111,244.5		
	Дүн	**12**	**1,000,125.0**	**0**	**-**	**7**	**500,607.7**	**1**	**-**	**4**	**499,517.3**	**0**	**-**

6.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	**Алдаа, зөрчлийн товч утга**	**Нийт алдаа, зөрчлийн дүн**		**Үнэлгээ: Төлбөрийн акт**		**Албан шаардлага**		**Зөвлөмж**	
		Тоо	**Дүн**	**Тоо**	**Дүн**	**Тоо**	**Дүн**	**Тоо**	**Дүн**
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ХГБХХЕГ	Тус газар 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуульд заасан тайлан ирүүлэх цаглаварт хугацаанаас 6 хоног хоцроож тайлан ирүүлсэн байна.	1	-			1	-		
	Шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 171 мэдээлэл байршуулахаас 1 мэдээллийг хугацаа хоцроож, байршуулсан байна.	1	-					1	-
	Дотоод аудитын 2023 оны төлөвлөгөөнд 6 гүйцэтгэл, нийцлийн аудит хийхээр төлөвлөснөөс 1 нийцлийн аудит буюу шилэн дансны үйл ажиллагаанд аудит хийж, санхүүгийн болон гүйцэтгэлийн 5 аудитыг хийж гүйцэтгээгүй байна.	1	-					1	-
Дүн		**3**	**-**	**0**	**-**	**1**	**-**	**2**	**-**